

Nr 64.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning med förslag till avlönings- och pensionsstat för riksbanken.

Gällande avlönings- och pensionsstat för riksbanken fastställdes på förslag av bankoutskottet (utlåtande nr 64) av 1944 års riksdag.

I skrivelse till bankoutskottet den 3 juli 1947 hava *fullmäktige i riksbanken* framlagt förslag till ny avlönings- och pensionsstat för banken. Fullmäktige ha därvid erinrat dels, att sedan gällande avlönings- och pensionsstat fastställdes en ny övergångsplan för riksbanken antagits vid 1946 års riksdag, vilken plan i flera avseenden avveke från den tidigare gällande, dels ock att från och med den 1 juli 1947 komme att gälla ändrade avlönings- och pensionsbestämmelser för banken, vilka medförde höjda löner för bankens tjänstemän och högre tjänste- och familjepensioner.

Beträffande de särskilda posterna i den föreslagna staten hava fullmäktige anfört följande.

Medan gällande stat upptager för löner 4 735 000 kronor och för pensioner m. m. 950 000 kronor eller sammanlagt 5 685 000 kronor, utgör slutsumman enligt förslaget 7 300 000 kronor, därav för löner 6 060 000 kronor och för pensioner m. m. 1 240 000 kronor, en ökning alltså med sammanlagt 1 615 000 kronor. I jämförelse med kostnaderna under år 1946, vilka inklusive löne- och pensionskostnaderna för tjänstemän vid sedeltryckeriet och pappersbruket uppgingo till i runt tal 6 200 000 kronor, skulle kostnadsökningen enligt den nya staten komma att uppgå till cirka 1 100 000 kronor, varav för löner cirka 900 000 kronor och för pensioner omkring 200 000 kronor. Det är emellertid att märka, att en del av denna kostnadsökning skulle ha uppkommit även om ny löne- och pensionsreglering ej genomförts med hänsyn till den höjning av kostnaderna för kristilläggen, som under alla förhållanden torde ha inträtt.

Vissa i staten upptagna poster överensstämna med motsvarande poster i gällande stat. Beträffande övriga poster må anföras följande.

I. Avlöningar.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis 3 738 800 kronor.

De kostnader, som ingå under denna rubrik, fördela sig på följande sätt.

	Gällande stat kr.	Kostnader 1946 kr.	Förslag kr.
Lön till ordinarie tjänstemän i allmänhet	2 538 500	2 434 000	3 540 000
Lön till direktörerna vid pappersbruket och sedeltryckeriet.....	30 000	32 000	39 600
Lön till tjänstemän å indragningsstat	93 000	75 000	75 000
Ställföreträdararvodet	4 000	5 000	7 200
Kallortstillägg.....	2 000	1 600	2 000
Vikariatsersättning	35 000	30 000	45 000
Felräkningspenningar.....	27 500	17 400	10 000
Övertidsersättning m. m.....	—	—	20 000
Summa	2 730 000	2 595 000	3 738 800

Vid jämförelse mellan kostnaderna under ifrågakvarande rubrik under år 1946 och enligt den föreslagna nya staten är att märka, att de utgifter för rörligt tillägg, kristillägg samt provisoriskt och tillfälligt lönetillägg, som riksbanken under sagda år hade att vidkännas för ordinarie tjänstemän och vilka sammanlagt uppgingo till i runt tal 950 000 kronor, till största delen komma att från och med den 1 juli 1947 inrymmas under grundlönen och sålunda till skillnad mot tidigare redovisas under nu förevarande rubrik.

Posten för avlöningar till tjänstemän å indragningsstat kommer att successivt nedgå i och med att ifrågakvarande tjänstemän uppnå pensionsåldern.

Felräkningspengar utgå endast övergångsvis till kassörer, som stadigvarande kommo i åtnjutande härav redan före den 1 januari 1944, då omorganisationen trädde i tillämpning.

Någon delpost för övertidsersättning m. m. finns icke uppförd i nuvarande stat, vilket beror på att någon fastställd arbetstid icke gällde förrän från och med den 1 september 1946. Förutsättning saknades sålunda dessförinnan att utbetala övertidsersättning enligt avlöningsreglementet. I den nya staten bör däremot under sistnämnda delpost ingå ett belopp för här avsedda ändamål. I beloppet bör jämväl inräknas vad som kommer att utgå som ersättning till ordinarie vaktpersonal vid huvudkontoret, vilken utöver vanlig tjänstetid fullgör viss vakttjänstgöring. Här åsyftas ersättning till jourhavande vaktchefer samt till lokalvakter.

Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän, förslagsvis 1 493 500 kronor.

Det föreslagna beloppet fördelar sig på olika delposter enligt följande uppställning, däri jämväl redovisats motsvarande beräknade kostnader i gällande stat ävensom de faktiska utgifterna under år 1946.

	Gällande stat kr.	Kostnader 1946 kr.	Förslag kr.
Lön	400 000	403 000	800 000
Kallortstillägg	500	500	500
Vikariatsersättning	3 900	3 200	5 000
Tjänstemän vid pappersbruket och sedeltryckeriet	77 000	100 000	176 000
Tillfälliga befattningshavare	263 000	512 000	500 000
Övertidsersättningar m. m.	—	—	12 000
Summa	744 400	1 018 700	1 493 500

Medelsbehovet under denna rubrik är svårt att beräkna på något längre sikt, särskilt som kostnaderna sammanhånga med utvecklingen av riksbankens arbetsuppgifter och därmed behovet av arbetskraft.

Aven fördelningen av kostnaderna mellan delposten för avlöningar till tjänstemän med lön enligt löneplan och till tillfälliga arvodesanställda befattningshavare är svår att verkställa, bland annat med hänsyn till att frågan, vilken anställningsform för olika grupper av riksbankens icke-ordinarie personal som bör användas, ännu icke blivit avgjord i samband med löneregleringen. Delposterna tillsammans representera följaktligen de kostnader, som man nu kan beräkna.

I delposten till övertidsersättningar m. m. ingå särskilda ersättningar för vakttjänst av det slag, som ovan angivits beträffande avlöningen till ordinarie tjänstemän.

Arvoden och särskilda ersättningar, förslagsvis 36 000 kronor.

De anslagsbelopp, som ingå under denna rubrik i den gällande och i den föreslagna staten, framgå — liksom kostnaderna i avjämnade tal under år 1946 — av följande uppställning.

	Gällande stat kr.	Kostnader 1946 kr.	Förslag kr.
Personliga lönetillägg m. m., förslagsvis..	23 000	13 500	12 000
Gratifikationer och belöningar, högst	12 000	11 000	12 000
Gottgörelse jämlikt 28 § 3 mom. avlöningsreglementet för riksdagens verk, respektive 21 § 2 mom. icke-ordinariereglementet, högst	12 000	8 500	12 000
Summa	47 000	33 000	36 000

Beträffande de under ifrågavarande rubrik i gällande stat ingående delposterna torde få hänvisas till bankoutskottets utlåtande nr 64/1944, s. 3 och 4.

Förslaget upptager oförändrade belopp för gratifikationer och belöningar samt för gottgörelse enligt 28 § 3 mom. i hittills gällande avlöningsreglemente m. m.¹

Vad angår delposten till personliga lönetillägg m. m. fördelar sig denna i nuvarande stat, respektive i förslaget, på följande sätt

	Gällande stat kr.	Förslaget kr.
Personliga lönetillägg till bankvaktmästare.....	2 800	1 500
Ersättning för den s. k. proklamaförteckningen	1 000	² 500
Tilläggsarvoden till direktörerna vid pappersbruket och sedeltryckeriet.....	³ 2 000	4 000
Kompensation för minskad vikariatsersättning m. m.	13 000	⁴ —
Personliga arvoden till vissa tjänstemän	4 200	6 000
Summa kronor	23 000	12 000

Att delposten till personliga arvoden till vissa tjänstemän uppräknats något beror på att fullmäktige i sin skrivelse till bankoutskottet med förslag till gällande övergångsplan II uttalat, att det i något fall kunde vara befogat att tillerkänna tjänsteman visst tilläggsarvode, ett uttalande som icke föranledde någon erinran från riksdagens sida.

Rörligt tillägg, förslagsvis 567 000 kronor.

Denna post har beräknats med utgångspunkt från ett fast tillägg å 12 %. I posten ingår jämväl rörligt tillägg och kristillägg, som beräknas utgå till tjänstemän å indragningsstat, med ett sammanlagt belopp av 27 000 kronor.

II. Pensioner m. m.

De belopp, som upptagits under denna avdelning i staten, avse pensioner till f. d. tjänstemän och deras efterlevande. Under rubriken Diverse pensioner och understöd redovisas, förutom riksdagspensioner, även summariska pensioner till f. d. städerskor och andra arbetare. Däremot ha pensioner till f. d. arbetare vid pappersbruket och sedeltryckeriet samt till deras efterlevande liksom utgående löner till arbetarna bestritts av brukets, respektive tryckeriets medel utan redovisning över staten. Någon ändring av denna anordning, som synes lämplig av praktiska skäl, har icke förutsetts i förslaget till ny stat.

¹ Hänvisningen bör i den nya staten avse motsvarande författningsrum i det nya avlöningsreglementet för riksdagens verk.

² Ersättningen till f. d. bankombudsmannen Einar Falk har bortfallit.

³ Personligt lönetillägg till direktör E. Lagrelius.

⁴ Kompensation för mistad vikariatsersättning m. m. utgår icke från och med den 1 juli 1947.

Med hänsyn till att löne- och pensionsregleringen beräknas träda i tillämpning från och med den 1 juli 1947, bör den föreslagna nya staten gälla från samma tidpunkt. Eftersom riksbankens bokföring sker per kalenderår, torde detta förutsätta, att de utgifter, som riksbanken haft att bestrida under första hälften av innevarande år, få i bokslutet redovisas under närmast jämförliga rubrik. Utgifterna för kristillägg torde sålunda få upptagas under Rörligt tillägg, medan kostnaderna för tillfälliga lönetillägg torde upptagas under Avlöningar till ordinarie, respektive icke-ordinarie personal. Utgifterna för dyrtidstillägg å vissa pensioner torde böra redovisas under den för rörligt tillägg under avd. II i statförslaget upptagna rubriken.

Under hänvisning till det anförda ha fullmäktige hemställt, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen att godkänna vid skrivelsen fogad avlönings- och pensionsstat för riksbanken, att tillämpas från och med den 1 juli 1947.

Utskottet.

De ändringar i gällande avlönings- och pensionsstat för riksbanken, som av fullmäktige föreslagits, betingas huvudsakligen dels av 1946 års höstriksdags beslut angående ny övergångsplan för riksbanken, dels ock av de utav innevarande riksdag beslutade löne- och pensionsregleringarna. Ändringsförslagen hava icke givit utskottet anledning till annan erinran än att i anslutning till vad utskottet föreslagit i utlåtande nr 58 i fråga om utbetalning av arvode å 2 000 kronor till ordföranden i industistyrelsen posten 2 i avlöningsstaten höjts med samma belopp. För slutsummans avrundning har samtidigt posten Rörligt tillägg minskats med 2 000 kronor. Utskottet hemställer,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken föresvarande framställning, må godkänna härvid fogade avlönings- och pensionsstat för riksbanken, att tillämpas räknat från och med den 1 juli 1947.

Stockholm den 4 juli 1947.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se under utlåtandet nr 58.

Bilaga.

Förslag

till

avlönings- och pensionsstat för riksbanken.**I. Avlöningar.**

1. Arvoden till fullmäktige, suppleanter för fullmäktige samt deputeraden, <i>förslagsvis</i>	kronor	58 000
2. Arvoden till ledamöter i industristyrelsen samt suppleanter för dem, <i>förslagsvis</i>	»	4 000
3. Arvoden till styrelseledamöter vid avdelningskontoren och suppleanter för dem, <i>förslagsvis</i>	»	147 000
4. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	3 738 800
5. Arvode till ombudsmannen vid avdelningskontoret i Malmö, <i>förslagsvis</i>	»	2 400
6. Avlöningar till övrig icke ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	1 493 500
7. Arvoden och särskilda ersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	36 000
8. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	565 000
9. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	»	15 300

Summa under I kronor 6 060 000

II. Pensioner m. m.

1. Tjänstepensioner, <i>förslagsvis</i>	kronor	800 000
2. Familjepensioner, <i>förslagsvis</i>	»	300 000
3. Diverse pensioner och understöd, <i>förslagsvis</i>	»	9 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	131 000

Summa under II kronor 1 240 000

Summa summarum kronor 7 300 000